

РОЗМАРИ ТИМПЪРЛИ ГОСПОДИН НИКОЙ

Превод от английски: Емил Зидаров, 1978

chitanka.info

Дейвид Карсън се събуди в тиха стая с бела стени и се помъчи да разбере къде се намира. Лежеше в легло, в едно съвсем непознато легло, а стаята приличаше на килия.

Къде беше? Какво се бе случило?

Постепенно започна да си спомня. Привърши работа в определеното време и се качи с асансьора на покрива, където имаше спирка на аеробуса, за да поеме обичайния път към дома. Почака с неколцина души. Аеробусът пристигна по разписанието, всички се качиха и той потегли.

Трафикът беше претоварен. Отгоре и отдолу пространството бе запълнено с рояк аеробуса и частни самолети. Положението всеки ден ставаше все по-критично. Интересно как не ставаха катастрофи!

Катастрофа! Ето какво се бе случило!

Спомни си, че видя как едно аеротакси неочеквано изгуби скорост и падна върху тях като камък. Беше си помислил тихо, но с дълбока печал: „Това е краят! Ще се мре!“

И сега се намираше... беше тук! Но къде?...

Братата се отвори и в стаята влезе милосердна сестра.

— О, събудихте ли се?

— Да. Къде съм?

— В болницата. Претърпяхте катастрофа. Не си ли спомняте?

— Смътно. Мислех се за умрял. Радвам се, че не съм.

Гласът му звучеше някак странно в собствените уши, по-плътен от обикновено. И друго нещо беше странно. Той гледаше дясната си ръка, положена върху завивката, а това не беше неговата ръка. Тя бе по-добре оформена, с дълги пръсти, нямаше нищо общо с пълната му месеста ръчичка. Той се взираше в нея, после извади лявата. Беше досущ като дясната — напълно непозната!

— Ръцете ми! — прошепна той. — Променили са се!

— Господин Уорли ще дойде да ви види. Заръча да му съобщя, когато дойдете в съзнание.

— Колко време съм бил в безсъзнание?

— Четири седмици.

— Четири седмици? Какво е ставало с мен през това време?

— Господин Уорли ще ви обясни.

— Кой е той?

— Хирургът, който ви оперира.

Сестрата излезе от стаята.

Хирург? Опериран? Каква операция? Ръцете! Дали ги беше изгубил при катастрофата и сега са му присадили нови?

Разгледа китките, за да открие някакъв белег или шев. Нищо! Вярно, хирургията беше толкова напреднала, че едва ли щеше да има следи. Все пак откри белег. Малка червена звезда, нещо като родилен белег върху левия лакът. Нямаше го преди. Но и самият лакът не приличаше на неговия. Беше съвсем чужд. О, господи!...

Той прекара непознатите ръце по дължината на тялото и отново изтръпна: то не приличаше никак на неговото. Беше по-тънко, необичайно нормално за човек, преживял тежка катастрофа. И при това по-дълго!

Почувствува, че го обзema ужас. Прекара в паника, докато вратата се отвори и влезе човек в бяла престишка. Беше нисък, мургав, с мощни рамене. Като видя изплашеното лице на Дейвид, той се усмихна.

— Всичко мина благополучно, господин Карсън. Аз съм Уорли, хирургът, който ви оперира. Възстановен сте напълно.

— Какво се е случило, докторе? Тялото ми... то не е същото!

— Но мозъкът ви е същият и, както виждам, работи отлично. Тук доста пъти имахме провали и сега се гордеем, че вашият случай е успешен.

— Тук? Къде е това тук?

— Намирате се в кралската болница Брандън.

Кралската болница Брандън. Беше болницата, наречена на името на сър Хенри Брандън, който я основал в края на двадесетия век. Назована още кралска, защото по онова време имало още монархия. Болницата се беше специализирала само върху трансплантации — сърце, бъбрек, език, черен дроб. Методите бяха станали с времето по-прецизни и съвършени и хиляди хора се разхождаха по улиците, а в тях функционираха присадени части от други хора. Същото ставаше и с крайниците. Човек, изгубил ръка или крак, се подлагаше на хирургична операция и се сдобиваше с консервиран крайник от умрял човек.

— Това ръце на друг ли са? — попита Дейвид.

— В известен смисъл — каза Уорли.

— Какво значи „в известен смисъл“? Ръцете не са мои!

— Сега са ваши, господин Карсън!

— И тялото ми е друго. Колко нови части съм придобил?
Сигурно съм бил накълцан ужасно?

— Бяхте на парчета, с изключение на мозъка. Той се запази
забележително непокътнат.

— Все пак кажете ми кои части от мен са подменени!

Разбра безсмислието на въпроса си. Подобни операции бяха
добре известни на всички, но се бяха отнасяли до други хора, не до
него. Сега то се бе случило и на него! Нищо чудно тогава, че се
чувствуваше ужасно, че не можеше да приеме самия себе си.

Уорли се поколеба и каза:

— Вече сте напълно възстановен, затова мога да ви кажа
истината. Тялото ви беше разкъсано непоправимо, но мозъкът ви,
както вече казах, остана незасегнат. В болницата имахме човек с
чудесна физика, запазен в хладилник. Беше умрял от мозъчен
кръвоизлив. Тъй че разполагахме с тяло в консервирано състояние,
което чакаше жив мозък, за да стане отново човек. Тогава ни дойде
вашият мозък. Мозъкът е мисълта, същността, индивидуалността. Тъй
че вие, господин Карсън, сте си напълно вие, но живеете в друго тяло.

Дейвид беше много объркан, за да може да каже нещо, затова
Уорли добави:

— Не зная как е изглеждало бившето ви тяло, не го бях виждал
преди да... е, няма нужда от подробности. Мисля, че трябва да сте
доволен от промяната. Не бих имал нищо против да съм на ваше
място.

И той се засмя.

— Искам огледало! — каза Дейвид тихо.

— Разбира се.

Уорли натисна малък бутона в стената. Един панел се отмести и
зад него се откри огледало. Дейвид видя в него мургав, симпатичен
мъж, седнал в легло.

— Някой друг ще е — каза той и се огледа за друго легло в
стаята. — Докторе, искам да видя себе си!

— Вие виждате себе си, господин Карсън!

— Не. Това не съм аз. Познавам лицето си.

— Разгледайте новото! Пипнете го с пръсти!

С чуждите ръце той докосна чуждото лице. Беше изключително усещане. Да, съвсем правilen нос на мястото на стария с издатина в средата. По-плътни вежди от другите. Решителна брадичка, вместо неговата изтеглена назад. Плътни устни. Зъби...

— Истински зъби! — рече той. Неговите бяха изкуствени.

— Разбира се. Вие сте чудесен човешки екземпляр.

— Жена ми... тя знае ли?

— Всичко, което знае, е, че сте убит при катастрофа и от вас не е останало нищо.

— Искате да кажете, че сте я оставили да ме мисли за умрял, докато...

— Господин Карсън, през всичкото време бяхте в безсъзнание и по тази причина нямахме възможност да се консултираме с вас. Обикновено предоставяме на пациента да реши дали да съобщим, или не на близките му за операцията. Има хора, които след като напуснат болницата, използват случая, за да започнат нов живот. Дори бих ви го препоръчал. Вие имате чувството, че сте си вие, и двамата добре го знаем, но за един профан е трудно да го проумее. Хората не могат лесно да приемат, че човекът, когото добре познават, сега говори, ходи и изглежда по съвсем друг начин.

— Да, сигурно е така.

— Има и още нещо. Както съзнанието влияе върху тялото, така и тялото влияе върху съзнанието. Когато се научите да командувате и използвате новото тяло, ще промените маниерите и привичките си. Може би за вас ще бъде по-лесно да сторите това сред непознати, отколкото при близките си, защото ще се наложи да се борите с тяхното смущение, страх и предразсъдъци. Има и консервативни хора. Те ще ви демонстрират неприязънта си...

— Колко зловещо е всичко това! — прошъпна Дейвид.

— Все пак трябва да гледате на нещата по нов начин. Вие сте жив, а животът е чудесен. Той е всичко, което притежаваме!

— Как понесе жена ми вестта за моята смърт? — попита Дейвид.

— Външно беше спокойна. Пък има и работата си...

— О, да, Сара си има своята работа — каза Дейвид горчиво.

Жена му, която сега се смяташе за вдовица, беше актриса. Винаги професията ѝ бе доминирана над личния ѝ живот. Той я обичаше повече отколкото тя него. Непредставителен на вид, Дейвид се беше

оженил за нея, когато още не беше популярна и му бе благодарна за вниманието и уважението. След това се издигна и той бе захвърлен в най-ниското стъпало на нейния живот. Често тайно я ревнуваше от хубавците-актьори, с които играеше във филми и пиеци. Къде можеше да се състезава с красивите мъже!...

Той погледна образа си в огледалото и в изблик на особена възбуда си помисли: „Сега съм красив!“

— Няма да казвам на никого! — рече той. — Ще си сменя името. След колко време ще ме изпишете?

— Бих искал да останете още един месец. Почивайте си, упражнявайте се в употребата на новото тяло! Отначало ще ви се види странно. Мога да ви уверя, че понесохте шока много добре. Вие сте храбър човек, господин... О, да... промяна в името... Господин Кой?

— Ричард Нюболд! — каза Дейвид Карсън със своя нов, уверен глас.

— Отлично! — одобри хирургът.

— Още нещо, господин Уорли! Когато излезна оттук, може да стане тъй, че някой да познае моето... неговото... тялото, в което съм. Чие е то?

— Тайна.

— Но ако срещна човек, който го е познавал? Не е ли рисковано?

— Където има живот, има и риск, господин Нюболд! Ние не можем да решим *всичките* ви проблеми. Не се страхувайте от такова невероятно съвпадение. Съсредоточете се в управлението на новото си тяло!

Това наистина се оказа трудна работа. В началото Дейвид беше несръчен. През целия си живот той бе правил малки крачки, сега трябваше да крачи широко с дългите си нозе. Когато се обуваше, имаше чувството, че обувките му са много далеч. Имаше и други дребни неща като тези. Вкусовите му предпочитания също се бяха променили, защото новото тяло имаше други нужди. Освен това стана обект на любопитните погледи на жените, които никога преди не спираха два пъти поглед върху него. Това му беше приятно.

Когато се възстанови напълно, Дейвид напусна болницата здрав и уверен в себе си, с твърдото намерение сега, когато имаше приятна външност, да срещне жена си и отново да спечели любовта ѝ.

Дейвид научи, че Сара е в Оксфорд, където все още съществуващият университет. Снимаше се в някакъв филм. Част от снимките бяха на улицата и той се смеси с тълпата, която се трупа да гледа и да участвува. Видя жена си и цялата му предишна любов се върна. Гледаше я тъй настойчиво, че когато сцената свърши и директорът на продукцията обяви обедна почивка, тя го изгледа въпросително. С увереност, каквато никога преди не бе притежавал, той пристъпи към нея.

— Аз съм голям ваш почитател. Мога ли да ви поканя на обед?

Околните се засмяха защото очакваха, че Сара ще откаже, но тя не го стори.

— Защо не?

По време на обеда го попита:

— Винаги ли атакувате така смело жените?

— Не съм го правил никога през живота си.

— Вярно ли е?

— Да, Сара. — Той се обърна към нея интимно, на малко име. Трябаше да бъде внимателен. — Казвам се Ричард — рече той бързо.

— Ричард Нюболд.

— Държите се като че ли ме познавате.

— Гледал съм всичките ви филми.

— Не, не е само това — поклати глава тя. — И аз имам чувството, че ви познавам, въпреки че никога не съм ви виждала. Обикновено не приемам покани като днешната. Живея уединено, откакто почина Дейвид, моят съпруг.

— Чух за това. Съжалявам много.

— Нищо не му дадох, горкичкият! Сега е късно да се кая. Винаги е късно да се съжалява. Разкажете ми нещо за себе си, Ричард! Какво работите?

— В момента нищо. Възстановявам се от тежка болест. Бих желал да ви виждам по-често и да мисля за бъдещето, а не за миналото.

— И аз също — каза тя — Днес се чувствувам странно. Прилича ми на сън.

И на него следващите седмици се сториха като сън. Той ухажваше жена си и след шест месеца те бяха женени.

Бурята се разрази в деня на сватбата.

Бяха току-що напуснали Дома за сключване на бракове като съпруг и съпруга. Наоколо се трупаха любопитни, за да видят актрисата и нейния съпруг. Неочаквано от тълпата изскочи жена и се спусна към тях:

— Джерълд! Джерълд!

Дейвид се дръпна:

— Не ви познавам, госпожо! Името ми не е Джерълд!

— Казаха ми, че си умрял! Защо ме излягаха? Джерълд, какво ти става? Ти не можеш да се жениш за тази жена! Ти си мой съпруг!

— Припознала сте се! — каза той. — Името ми е Ричард Нюболд.

— Не е вярно! Ти си Джерълд Търнър. Да не си полудял? Зная, че мозъкът ти беше пострадал, но ти си мой съпруг! Ти... ти имаш белег от раждане. Една малка червена звезда върху левия лакът. Имаш я, нали?

Дейвид стоеше като гръмнат. Сара се долепи до ръката му.

— Ричард, коя е тази жена? Откъде знае, че имаш такъв белег?

— Защо твърдиш, че не ме познаваш? — ридаеше жената. — Не мога да разбера, не мога да разбера...

Стори му се, че в този момент чува гласа на д-р Уорли: „Където има живот, има и риск, господин Нюболд. Ние не можем да разрешим всичките ви проблеми. Не се страхувайте от такова невероятно съвпадение!...“ Лесно му е на него, седи си в болницата, реже хората на парчета!...

— Покажи лакътя си! — настояваше жената.

— Но моля ви!

Тя грабна ръката му и преди той да стори нещо, вдигна ръкава и откри белега. Дейвид се чувствува като заловен престъпник. Сара го гледаше объркано.

— Да се измъкнем оттук и да поговорим насаме! — рече той.

Отправиха се към хотела, където двамата щяха да прекарат началото на медения месец, преди да предприемат пътешествие. В стаята жената каза през сълзи:

— Ние се обичахме, Джерълд. Бях съкрушена, когато ми съобщиха за смъртта ти. Сега виждам, че всичко е било заговор. Как можа да постъпиш тъй с мен? — Тя се обърна към Сара. — Вас не

обвинявам. Очевидно вие не сте знаела нищо. Но този човек е мой съпруг!

— Не! — рече Дейвид. — Вашият съпруг е мъртъв. Изслушайте ме!

Той премълча кой е, но разказа на двете жени за катастрофата и за операцията в болницата Брандън, за това, как неговият мозък бил пренесен в тялото на друг човек. Звучеше сурово и жестоко, докато разказваше, но цялата истина трябваше да бъде казана.

Когато свърши, вдовицата на Търнър каза:

— Не ти вярвам. Ти си полудял! Не можеш да докажеш тази... тази фантазия!

Той се обърна към Сара:

— Скъпа, трябва да заведа госпожа Търнър при доктор Уорли. Нека сам да ѝ разкаже всичко. Би ли почакала, докато се върна?

Тя не отговори. Беше разтърсена от шока. Какъв кошмар през сватбения ден!

В своя кабинет в болницата Уорли каза:

— За съжаление такива неща се случват понякога. Господин Нюболд беше опериран, както ви е разказал. Вашият съпруг почина от мозъчен кръвоизлив, но имаше така добре запазено тяло, че...

— Не мога да повярвам! Престанете с тази ужасна игра! Джерълд, скъпи... умолявам те!...

Тя обви ръце около врата му, погледна го в очите, след това се дръпна, по лицето ѝ се изписа ужас. В настъпилата тишина едва се чу шепотът ѝ:

— Истина е! Чужд човек има там! Зад очите! Вие сте чужденец в тялото на мъжа ми! О, този отвратителен век, в който живеем! Бих искала да съм родена в двадесетия век, когато хората оставяли природата да върши своето... когато мъртвите почивали в мир, когато тялото на един човек си оставало негово и след смъртта му, вместо да се предава от ръка на ръка като някаква опаковка. Вие сте едни мъртвец, който се разхожда с нечий мозък в главата. Как се чувствувате... господин Никой?

И тя изскочи с плач от стаята.

Дейвид закря лицето си с ръце.

— Не трябва да се разстройвате толкова! — каза внимателно Уорли. — И друг път съм срещал подобни състояния. Много хора

мислят консервативно. А има и такива, които се възбуждат до такава степен, че въобще не мислят. Жената беше премного разстроена, за да разбира какво говори. Не можех да върна живота на Джерълд Търнър по друг начин, освен да му сложа нов мозък, което и направих. Но тогава той престана да бъде Джерълд Търнър. Той стана вие!

— Аз? Господин Никой? — каза Дейвид. — Тя беше права. Кой съм аз?

— Един хубав мозък... едно хубаво тяло... съединих ги, направих от тях човек: жив, дишаш, работещ, любещ! Какво лошо има в това? — продължи Уорли. — Колкото се отнася до господин Никой, вие щяхте да бъдете такъв, ако бяхте умрял, ако бяхме оставили мозъка ви да умре, без да му дадем нов дом. Господин Никой е мъртъв. Вие сте господин Някой!

— Но кой? Направен съм от двама души. Кой съм аз?

— Вие сте самият вие!

— Господи! — рече Дейвид — А аз излъгах! Ожених се под фалшива самоличност. Трябва ли сега да призная истината на Сара? Няма ли и тя да избяга от мен ужасена, ако го сторя? Какво да правя?

— Ние не можем да решим всичките ви проблеми! — каза Уорли.

Дейвид се върна в хотела, измъчван от нерешителност. Дали Сара е още там! Ако си е отишла, струва ли си да се живее този втори живот? Никога вече не би могъл да се свърже с нея. Тя не би му простила лъжата...

Сара беше там. Седеше тихо до прозореца. Чакаше.

— Изяснихте ли се? — попита тя.

— Да. Уорли ѝ разказа всичко. — Той пое дъх и събра цялата си смелост. — Сара, трябва да ти призная нещо. Нещо за моята самоличност.

Тя стана и се приближи до него. Постави ръце на раменете му и го погледна в очите — така, както правят всички жени. Но със съвсем друг израз на лицето, с лице, преливащо от любов.

— Очите — прошепна тя. — Наричат ги „прозорци към душата“. И те наистина са такива. Там си ти, зад тях, гледаш към прозорците. — В очите ѝ светна лукаво пламъче: — Какво искаш да ми признаеш за своята самоличност... Дейвид?

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 49,50/1978 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.